

Emili Panosa. El motorista a la corda fluixa

RETRATS. «La meua història petita», adverteix Emili Panosa mentre introdueix la clau al pany d'una entrada del carrer Santa Maria, al costat de la plaça Gispert. La porta s'obre, l'Emili cedeix el pas i tanca amb un petit "clec". «Seguiu-me». Travessa un garatge on reposen motocicletes velles, una galeria decorada amb una ràdio antiga, un rellotge de corda i altres relíquies, i un pati cobert de plantes des d'on es veu el campanar de la Seu.

Foto: Marc Prat.

«És aquí», destaca assenyalant un passadís que s'endinsa a la planta baixa de la casa. El corredor condueix a una sala plena de colors. Hi ha cartells de les grans companyies de circ enganxats a les parets, fotografies d'estrelles dalt del trapezi o travessant la corda fluixa i figures de pallsos que riuen, toquen el violí o condueixen una moto escampades per l'habitació. L'Emili és conegut com un dels presidents històrics de Moto Club Manresa, però la seva passió pel motor avança en paral·lel a una afició que poques persones del seu entorn coneixen: l'art del circ.

«M'agraden les motos, la velocitat, els revolts... i alguns se sorprenden quan els explico la meua sensibilitat pel món del circ. Hi ha dies que m'assec sol a la grada. Miro amunt i somio. Potser algun dia s'acabarà, ara ja tinc gairebé vuitanta anys...». L'Emili explica la seva història assegut en un tron vermell que presideix la cambra. Encara conserva l'aspecte de motorista. Vesteix amb una jaqueta de pell negra i manté una cabellera llarga blanca. S'aixeca per obrir les prestatgeries on guarda piles de retalls de diaris, revistes i fotografies sobre el pas de diverses companyies de circ per Manresa. De la llunyania, li arriben els renills dels cavalls que avançaven pels carrers per anunciar l'arribada del Circo Americano a la ciutat. «Vivia a la Muralla de Sant Francesc i, des de la finestra, veia com la companyia entrava a la ciutat amb animals i carruatges brillants. M'acostava fins al lloc on desplegaven la vela i muntaven les grades de fusta». El Circ Monumental, el Price, l'Aurora, el Raluy, el Cric... No se'n va perdre ni un, d'espectacle. La seva infància va transcórrer mentre els artistes de circ saltaven dins les seves ninetes.

Els trapezistes continuen balancejant-se dins dels seus ulls. Sempre s'asseu a l'última fila i des d'allà observa en silenci el vaivé dels artistes. Darrere la timidesa, hi ha un home capaç d'explicar mil anècdotes dels grans trapezistes, equilibristes o pallsos de la història. «És la genial Miss Mara», destaca assenyalant un retrat en blanc i negre on apareix una trapezista volant sobre l'escenari. Al seu costat, apareix una fotografia dels equilibristes del Circo de los Muchachos travessant un filferro amb les bicicletes. Una imatge que recorda l'Emili en els seus vint anys resseguint carreteres amb la moto. «Sovint em pregunto com seria la meua vida si hagués decidit ser un artista de circ i rodar pel món amb una caravana... El meu pare, però, volia que fos planxista. En aquella època era difícil oposar-se als pares. Això sí, no em vaig deslligar mai del món del motor. Potser és a través de la moto que he trobat aquesta sensació de risc, d'equilibri i de volar que em transmetia el circ».

El temps ha passat per a l'Emili, per al circ i per a les motos. Considera que els espectacles cada vegada es vesteixen amb més llums i colors, però el risc sobre l'escenari s'ha reduït. També apunta que l'ambient motorista que hi havia a Manresa quan ell dirigia el Moto Club s'ha diluït. Tot el que queda del seu món resta dins del petit museu de casa seva. A l'interior de la figureta d'un pallaso que toca l'harmònica i en una Royal Enfield blava de l'any 1936, oblidada sota una manta. L'espectacle arriba al final i l'Emili es dirigeix a la sortida. Obre la porta i abans de tancar-la diu: «La meua és una història petita, com tantes d'altres. Quan ja no hi sigui, on viatjaran tots els records que guardo a casa?».